Frågor och svar från informationsträffarna

I detta nummer av Jordbruksnytt kommer vi besvara de frågor vi fick under informationsträffarna vi hade under vecka 9 och 10. Vi gör även vissa förtydliganden kring de frågor som var återkommande.

GAEC 2 Skydd av våt- och torvmark

Vad räknas som torvmark och vad gäller på dessa marker?

Torv är en jordart som utgörs av organiskt material. Om jorden i de översta 40 centimetrarna av jordprofiler innehåller mer än 30% organiskt material räknas det som torvmark. SGU:s torvkarta är ett bra hjälpmedel för att bedöma vilken mark som är torvmark. Kartan finns som ett kartlager i SAM-internet.

Du kan odla och använda din torvmark under förutsättningen att du följer de speciella regler som finns för torvmarken. Reglerna begränsar hur du får anlägga och fördjupa diken, bryta permanent gräsmark samt ha svartträda.

Har du ett jordbruksblock där det finns torv på en viss del av blocket så går det bra att dela upp det i två olika skiften på blocket.

När behöver jag tillstånd för att göra saker på min torvmark och vad kostar det?

Ska du ta bort vatten från din mark genom dränering eller dikning räknas det som markavvattning. För att få utföra markavvattning behöver du alltid söka tillstånd, och i vissa fall behöver du även söka dispens. Du ansöker hos länsstyrelsen.

I vissa fall kan åtgärder i befintliga diken räknas som markavvattning. Det kan vara om du vill bredda eller fördjupa ett befintligt dike för att leda bort mer vatten eller börja underhålla ett dike som inte har underhållits på länge.

Handläggningsavgiften är satt utifrån längd på diken. Du behöver tillhandahålla underlag för ansökan och då kan du behöva ta hjälp av en konsult och/eller en jurist.

Klicka här om du vill läsa mer om skydd av våt- och torvmark.

GAEC 7 Växtföljd

Börjar kravet på växtföljd gälla 2024?

Grundvillkoret för växtföljd började gälla 2023 men under 2023 fanns ett undantag som sa att villkoret inte behövde uppfyllas då. Däremot tas grödorna du odlade 2023 med i beräkningarna för 2024 och framåt.

Om jag har haft korn och vill odla blandsäd 2024, räknas det som olika grödor även om korn dominerar i blandsäden?

Korn och blandsäd räknas som olika grödor. Höstgrödor och vårgrödor räknas också som olika grödor. Växtföljdskravet baseras i stort på grödkod men vissa grödkoder grupperas ihop och räknas som samma gröda, trots att det är olika grödkoder. Anger du en gröda inom samma grupp två år i rad räknas det inte som ett grödbyte. De grödkoder som grupperas är följande

- 30 (ärter) och 31 (konservärt)
- 38 (sojabönor oljeväxt) och 39 (sojabönor foderväxt)
- 45 (matpotatis), 46 (stärkelsepotatis) och 311 (färskpotatis).

Vilt, särskilt vildsvin, gillar vete, ärtor och havre. Då har vi bara korn kvar på ytor som är utsatta för vilt. Går det att få några undantag på växtföljdskravet?

Länsstyrelsen kan inte lämna några generella undantag för kravet på växtföljd på grund av vilt.

Kommer SAMI att säga till om jag vill ange fel gröda?

SAM internet kan inte hantera de grupperade grödorna (se tidigare svar som redogör för vilka grödor det handlar om). SAM-internet räknar det felaktigt som att sökande har bytt gröda. Har du ny mark kan i din ansökan kan SAM-Internet oftast veta vad som odlades där förra året men inte i 100 % av fallen så även där måste du själv säkerställa att du uppfyller kravet på växtföljd.

Om det är en ny sökande på marken, räknas det med vad föregående sökande odlade 2023? Hur vet jag vad som odlats förra året?

Ja, det räknas med vad föregående sökande odlade på marken 2023. I SAM-internet kan du inte se vad tidigare lantbrukare har odlat på marken. Om du själv inte kan få tag på den informationen från tidigare sökande får du kontakta länsstyrelsen eller Jordbruksverket för att få hjälp.

Klicka här om du vill läsa mer om växtföljd.

GAEC 8 Miljöytor

Vad händer om blommande träda inte tar sig eller torkar bort?

Om vi drabbas av en exceptionell händelse, så som en större torka, kan Jordbruksverket fatta beslut om undantag. I mindre fall så får sökande göra en anmälan om force majeure till länsstyrelsen som då prövar det individuella fallet.

Vilka skötselkrav på de olika miljöytorna?

Du hittar skötselkraven på de olika miljöytorna här.

Får jag så in gröngödslingsgrödan samma år som jag söker den som miljöyta?

Ja det får du. Grödan skall vara etablerad senast den 15 juli.

Kan jag låta grödan ligga kvar efter gröngödslingsåret och söka den som en slåttervall året därpå?

Nej, grödan får inte ligga kvar och övergå till en slåttervall året därpå. Grödan har i så fall inte såtts med syftet att vara en gröngödslingsgröda.

Kan man ansöka om ersättning för fång-/mellangröda inom ersättningen för kolinlagring och minskat kväveläckage på samma yta som jag angett som miljöyta med fång-/mellangröda?

Nej, du kan inte söka utbetalning för ett skifte med fång- och mellangröda i ersättningen för kolinlagring och minskat kväveläckage samtidigt som du redovisar skiftet som miljöyta fång- eller mellangrödor.

Jordbruksverkets hemsida är uppdaterad med information om miljöytor med fång- och mellangröda. Där kan du läsa om de krav som ställs på den här sortens miljöyta.

Kan jag ha samma mark som miljöyta 5 år i rad?

Ja det kan du. Åkermark blir omklassad till permanent gräsmark om den under 5 år legat som vall eller träda. De år som du har använt träda som miljöyta på åkermarken räknas inte med i dessa 5 år. Du kan inte ha miljöyta med bevuxen träda på permanenta gräsmarker.

Klicka här om du vill läsa mer om miljöytor.

Uppföljning av jordbruksmark

Hur går satellitanalysen av gröda till? Går det verkligen att se vilken gröda som odlas?

Satellitbilderna analyseras av ett datorprogram. Programmet jämför bilderna på marken från olika tidpunkter och utifrån olika parametrar, till exempel klorofyllhalt. Genom att titta på förändringen av parametrar över tid kan programmet avgöra vilken gröda som odlas.

Hur vet jag att ett villkor är uppfyllt?

Du ska kunna se den aktuella statusen för alla skiften i markuppföljningsrapporten i SAM Internet.

Vilket villkor följs upp i början av oktober?

Avvikelser på aktivitetskravet kommuniceras i oktober men det följs upp under hela säsongen.

Kan jag se satellitbilderna över min mark?

Satelliten som används är Sentinel och dessa är öppna för alla att titta på. Bilderna finns inte tillgängliga i SAM Internet. Jordbruksverkets förhoppning är att det på sikt ska gå att se bilderna som ligger till grund för villkoret för skiftesanvändning i SAM Internet.

Hur ofta uppdateras ortofotona över min mark?

Ungefär vartannat år.

Vad gör jag om jag fått en avvikelse på villkoret för gröda men redan tröskat?

Ta bilder på hur skiftet ser ut just då och skicka in svaret via appen Jordbruksverkets Geofoto.

Kommer fysiska kontroller att upphöra?

Inte i dagsläget, men på sikt när fler villkor uppföljs med hjälp av satelliterna kommer antalet fysiska kontroller att minska.

Klicka här om du vill läsa mer om uppföljdning av jordbruksmark.

Miljöersättning för skötsel av betesmarker och slåtterängar

Det kom många frågor om vad som gäller om en betesmark har blivit förstörd, t.ex att den blivit sönderkörd eller fått viltsvinsskador.

Här beror det mycket på från fall till fall så är du osäker kan du kontakta din länsstyrelse. Grundregeln är att du inte får jordbearbeta en betesmark eller göra något som kan likställas med detta. Om marken har blivit förstörd av någon anledning, till exempel viltsvinsskador kan du försöka välta tillbaka tuvorna om det är mindre områden. Då är det bra att slå av marken så att ohävdsarter inte får möjlighet att sprida sig. Det är inte tillåtet att så in betesmarken. Det är däremot okej att sprida ut ängsfrön (gärna från intilliggande marker) om man låter bli att bearbeta marken. Om du behöver så in marken krävs ett undantag från din länsstyrelse.

Om skadorna orsakas av till exempel ett skogsbolag eller liknande är det de ni som ska kontakta skogsbolaget angående ersättning för skadorna.

Klicka här om du vill läsa mer om miljöersättningen för skötsel av betesmarker och slåtterängar.

Miljöersättning för skyddszoner

Hur länge får jag ha dikningsmassor på min skyddszon?

Du får tillfälligt ha dikesmassor på din skyddszon. Med tillfälligt menas max ett år och zonen måste vara återställd senast 30 juni året efter.

Vad gäller för anpassade skyddszoner?

Länsstyrelsen kommer att fastställa arealen för anpassad skyddszon. Det gör ingenting om du inte sökt den anpassade skyddszonen helt korrekt eftersom ditt åtagande kommer att beslutas enligt den areal som fastställs. Du kan ha en anpassad skyddszon intill en skyddszon mot vattenområde men de kan inte överlappa.

Det är jättesvårt att rita in zoner i SAM I, har ni några tips?

Använd funktionen "skapa skifte vid skifteskant" i SAM Internet. Ange bredd och om zonen ska ritas mot kanten av skiftet.

Klicka här om du vill läsa mer om miljöersättning för skyddszoner.

Miljöersättning för kolinlagring och minskat kväveläckage

Går det att anpassa sin ansökan efter vädret vad gäller vårplöjning? Kan jag ändra i min ansökan i efterhand?

Söker du ersättning för vårbearbetning i år innebär det att du får bearbeta marken tidigast den 1 januari 2025. Det går inte att lägga till skiften i ansökan om vårbearbetning efter den 17 juni. Det går att dra tillbaka skiften i ansökan om vårbearbetning fram till den 31 oktober. Observera att eftersom det inte är tillåtet att lägga till nya skiften i ansökan efter den 17 juni, går det inte heller går att ”byta” skiften för vårbearbetning efter den 17 juni, även om arealen i ansökan är samma.

Om man söker mellangröda ett år, går det att ha träda nästa år?

Nej, en mellangröda ska vara en gröda mellan två huvudgrödor, och får inte övergå till huvudgröda 2025.

Klicka här om du vill läsa mer om miljöersättning för kolinlagring och minskat kväveläckage.

Nötkreatursstödet

Hur gör jag om djuren är ute på bete och tappar en eller två öronbrickor?

Om du har en liten andel djur som har tappat ett eller båda öronmärkena eller om de har blivit oläsliga, ska du beställa ersättningsmärken och märka om djuret så snart som möjligt. En rimlig tid för att märka om djuret är en månad. För djur som hålls i utedrift utan tillgång till byggnad kan motsvarande rimlig tid vara tre månader om det bara är ett av öronmärkena som måste ersättas.

Klicka här om du vill läsa mer om nötkreaturstödet.

Ersättning för precisionsjordbruk – planering

Behöver jag inkludera mina skyddszoner i markkarteringen om jag söker ersättningen för precisionsjordbruk-planering?

Om du har ett åtagande för skyddszoner mot vattenområden eller anpassade skyddszoner behöver du inte inkludera dessa i markkarteringen.

Hur bred ska den bevuxna zonen runt dräneringsbrunnarna vara?

2 m.

Vad är skillnaden mellan en dräneringsbrunn och en kopplingsbrunn?

En dräneringsbrunn ska ligga ovan mark och ha ytvattenavrinning.

Klicka här för att läsa mer om ersättning för precisionsjordbruk-planering.

Övriga frågor

Måste jag söka stöd på all jordbruksmark jag förfogar över?

Nej, men du måste redovisa all mark i SAM Internet.

Vad är minsta tillåtna arealen för att söka stöd på ett jordbruksblock?

0,10 ha.

Får jag ett meddelande om något av mina block uppdateras?

Nej, du måste logga in i SAM Internet för att se uppdateringar på blocken.

Får jag en varning om någon annan sökt på samma mark som mig?

Ja, om den andra personen skickat in sin SAM-ansökan innan dig.

Kan jag söka fram nya block i ansökan?

Ja, det går att söka upp block i SAM Internet.

Landsbygdsavdelningen
Länsstyrelsen Uppsala län

Telefon: 010-223 30 00 (växel)
E-post: **uppsala@lansstyrelsen.se**
Webbplats: **www.lansstyrelsen.se/uppsala**

Följ oss!

Kontakta oss gärna direkt på: **jordbrukarstod.uppsala@lansstyrelsen.se**
Så behandlar vi dina personuppgifter

Dela utskicket | Avregistrera